

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS REZOLIUCIJA

2024 m. gruodžio 17 d.

DĖL DARNAUS VYSTYMOŠI ĮGYVENDINIMO ŠALYJE

Darnus vystymasis apima visumą veiklų, kuriomis siekiama žmonių gerovės ne tik dabartyje, bet ir ateityje. Ekonominė, aplinkos, socialinė ir kultūros darnaus vystymosi kryptys bei su jomis susijusios veiklos turi būti suderintos.

Darnaus vystymosi koncepcija, kaip žmonijos išlikimo strategija, pirmą kartą buvo apsvartyta ir patvirtinta Jungtinių Tautų (JT) Generalinėje Asamblėjoje 1992 m., o 2015 m. patvirtintas naujas globalus projektas „*Transforming Our World / Keičiame savo pasaulį*“, numatantis planetos šalių bendros ateities kelius, grįstus darniomis transformacijomis ir metodais.

Lietuvos mokslų akademijoje (LMA) nuo 2021 m. veikia Darnaus vystymosi tarpsritinė grupė, jungianti įvairių mokslo sričių 14 akademikų ir 7 Jaunosios akademijos narius. Jos vadovas yra akad. Jurgis Kazimieras Staniškis, JT Globalaus darnaus vystymosi nepriklausomų mokslininkų grupės narys. LMA Darnaus vystymosi nepriklausomų ekspertų grupė, išanalizavusi JT darnaus vystymosi tikslų ir uždavinių įgyvendinimą Lietuvoje, nustatė, kad šis procesas šalyje vyksta nesistemiškai ir ne taip aktyviai, kaip turėtų. Darnaus vystymosi procesus pavesta koordinuoti Lietuvos Respublikos (LR) aplinkos ministerijai, tačiau, kaip rodo tarptautinė patirtis, atskira ministerija nepajėgi koordinuoti visos šalies darnaus vystymosi įgyvendinimo. Darnaus vystymosi įgyvendinimas turi būti grįstas vadybos sąsaja „mokslas – valdžia – visuomenė“. LR Vyriausybės naujojoje programoje darnus vystymasis nėra aiškiai apibrėžtas. Darnaus vystymosi strategijai įgyvendinti reikia naujos kartos, plataus mąstymo ir pamatinių vertybių visų lygių specialistų. Todėl, siekdami paspartinti darnaus vystymosi tikslų ir uždavinių kokybišką įgyvendinimą šalies mastu ir remdamiesi JT rekomendacijomis bei kitų šalių patirtimi, siūlome:

1. Sukurti šalies Darnaus vystymosi strategijos koordinavimo ir įgyvendinimo sistemą, kurią sudarytų Nacionalinė darnaus vystymosi komisija ir Darnaus vystymosi ekspertų grupė. Nacionalinė darnaus vystymosi komisija, kuriai tiesiogiai vadovautų Ministras Pirmininkas, būtų pagrindinė koordinuojanti institucija, susidedanti iš įvairių visuomenės sektorių, sprendimus priimančių ir nevyriausybinų organizacijų, švietimo ir mokslo įstaigų bei kitų suinteresuotų grupių atstovų. Darnaus vystymosi ekspertų grupė, sudaryta iš žymiausių šalies įvairių sričių mokslininkų, veiktų kaip nepriklausomi ekspertai, glaudžiai bendradarbiaudami su LR Vyriausybės kanceliarija.
2. Įtraukti LMA Darnaus vystymosi tarpsritinę grupę į Lietuvos darnaus vystymosi strategijos koordinavimo ir įgyvendinimo sistemą, perduodant Darnaus vystymosi ekspertų grupės funkcijas: konsultuoti LR Vyriausybę sudarant ir įgalinant šiuolaikišką Nacionalinę darnaus vystymosi įgyvendinimo sistemą, vertinti atskirų organizacinių ir profesinių darnaus vystymosi veiklų efektyvumą, dalyvauti atitinkamose diskusijose, mokymuose, konferencijose, rengti metodines priemones ir vykdyti kitas susijusias veiklas.
3. Inicijuoti, taip pat skiriant ir tikslinį finansavimą, darnaus vystymosi visų lygių specialistų rengimą Lietuvoje.

Lietuvos mokslų akademijos prezidentas Jūras Banys